

Kärnkraftsopinionen över tid

Analysgruppen vs SOM

Olika sätt att tolka samma resultat

2015-05-03

Mattias Lantz – Analysgruppen

Epost: analysgruppen@svenskenergi.se

Tel: 0730 – 454 384

Innehåll

- 3 **Analysgruppen vs SOM, lika men olika**
- 4 Guide svarsalternativ KSU/Analysgruppen
- 5 Guide svarsalternativ SOM-institutet
- 6 **Analysgruppen: Vilken är din åsikt om kärnkraftens användning i Sverige?**
- 7 **SOM: Vilken är din åsikt om kärnkraftens långsiktiga användning som energikälla i Sverige?**
- 8 **Sammanlagning av svarsalternativ – Positiv/negativ**
- 9 SOM
- 10 Analysgruppen vs SOM
- 11 **Sammanlagning av svarsalternativ – Använd/avveckla**
- 12 SOM
- 13 Analysgruppen vs SOM
- 14 **Sammanfattning**

SOM-institutets opinionsundersökningar:

<http://som.gu.se>

Analysgruppens opinionsundersökningar:

<http://www.analys.se>

Analysgruppen har sedan starten 1987 varit baserad hos Kärnkraftsäkerhet och Utbildning AB (KSU) i Studsvik.

Från Januari 2015 är Svensk Energi ny huvudman för Analysgruppen, som fortsätter sin verksamhet med samma inriktning som tidigare.

I Sverige finns två aktörer som återkommande undersöker den svenska kärnkraftsopinionen

- **Analysgruppen** har genomfört återkommande opinionsundersökningar sedan 1997, 1-2 gånger per år, höst och vår (SIFO, Synnovate, TEMO, Novus)
 - Intervjumetod (~1000 intervjuade)
 - Hembesök -1997
 - Telefonintervju 1998-2012
 - Webformulär 2013- (ger idag mer representativt urval än teleintervjuer)
- **SOM-institutet** har genomfört årliga opinionsundersökningar sedan 1986
 - Skriftlig postenkät varje höst (>1500 svarande)
- Båda grupperna har ändrat frågeställningarna vid flera tillfällen
 - Syftet har varit att anpassa frågorna till samtiden – **OBS: påverkar svaren**
- Trots likartade frågeställningar skiljer sig resultaten åt mellan grupperna
 - **Även stora interna skillnader, hur man formulerar frågan spelar stor roll!**
 - Intervjumetod och sammanhang påverkar (fler osäkra via web eller postenkät)
 - Främst intressant att studera tidstrender

De två kommande sidorna visar alla svarsalternativ för undersökningarna från Analysgruppen (1997-2014) och SOM (1986-2014)

Analysgruppen: "Vilken är din åsikt om kärnkraftens användning i Sverige? Ska vi..."

1997-2001:

- **Avveckla kärnkraften genom politiska beslut att stänga reaktorer, oberoende av tillsynsmyndigheternas säkerhetsbedömningar?**
- Avveckla kärnkraften i takt med att nuvarande reaktorer läggs ned av säkerhets- eller kostnadsskäl?
- **Utveckla kärnkraften och bygga nya reaktorer vid behov, t ex när de nuvarande tjänat ut?**

2001-2006:

- **Avveckla kärnkraften genom regeringsbeslut att stänga reaktorer, även om tillsynsmyndigheterna inte anser detta nödvändigt av säkerhetsskäl.**
- Använda kärnkraften till dess att nuvarande reaktorer läggs ner av säkerhets- eller kostnadsskäl
- **Fortsätta använda kärnkraften i samma omfattning som idag, dvs vid behov förnya de reaktorer som nu finns**
- Utveckla kärnkraften och i framtiden satsa på fler reaktorer

2006-:

- **Fortsätta avveckla kärnkraften genom politiska beslut**
- Fortsätta använda de kärnkraftverk som idag finns, men inte bygga några nya reaktorer
- **Fortsätta använda kärnkraften och vid behov bygga nya reaktorer**

SOM-institutet: "Vilken är din åsikt om kärnkraftens långsiktiga användning som energikälla i Sverige?"

1986-1997:

- **Stoppa kärnkraften omedelbart**
- **Avveckla kärnkraften snabbare än till år 2010**
- **Avveckla kärnkraften till år 2010**
- **Avveckla kärnkraften, men inte så snabbt som till år 2010**
- **Använd kärnkraften, avveckla den inte**

1996-2011:

- **Avveckla kärnkraften senast till år 2010 / avveckla kärnkraften snarast**
- **Avveckla kärnkraften, men använd de kärnkraftsreaktorer vi har tills de har tjänat ut**
- **Använd kärnkraften och förnya efterhand kärnkraftsreaktorerna, men bygg inga fler**
- **Använd kärnkraften och satsa på fler kärnkraftsreaktorer i framtiden**

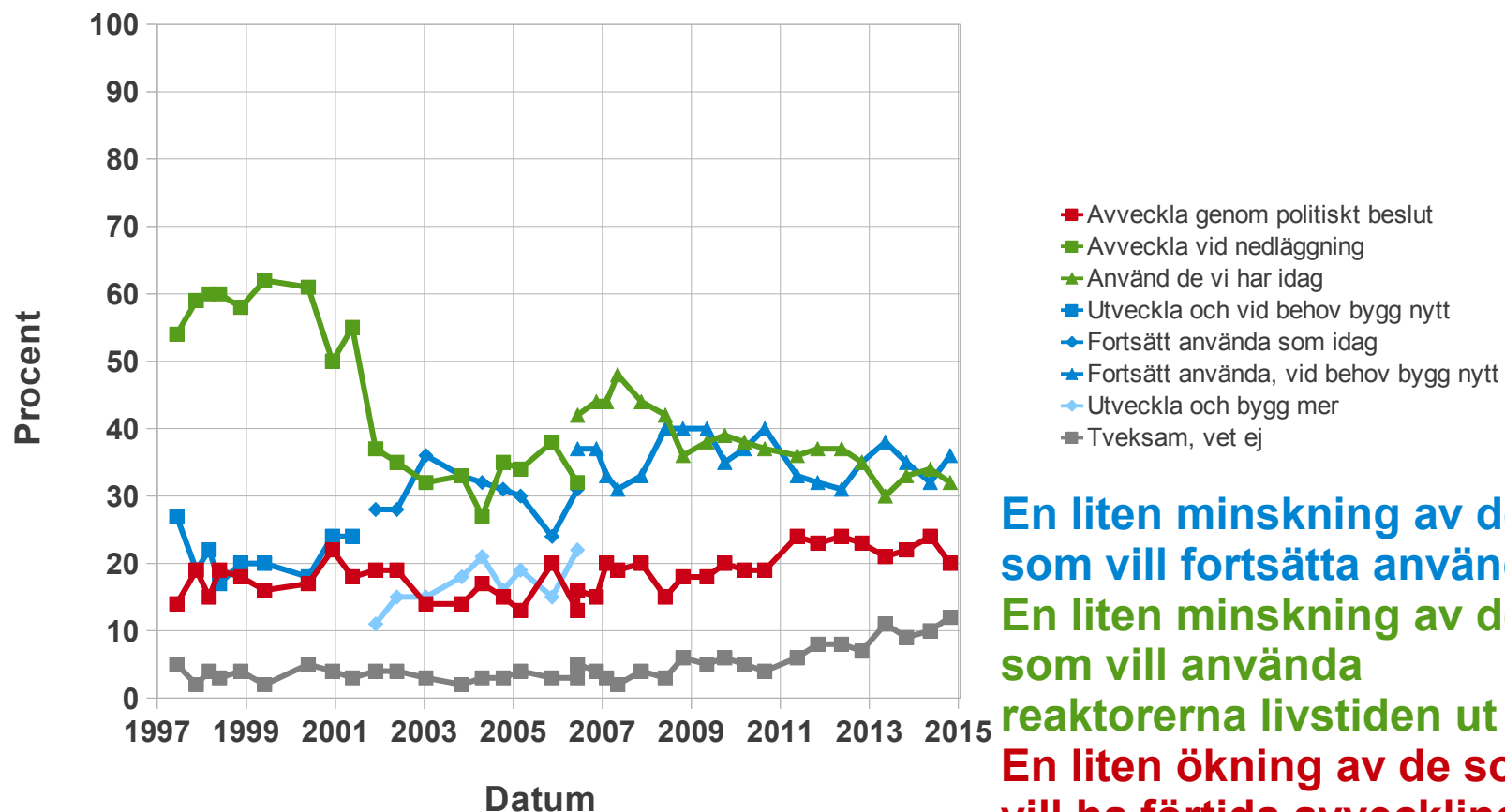
2010-:

- **Avveckla kärnkraften snarast**
- **Avveckla kärnkraften, men utnyttja de 10 kärnkraftsreaktorer vi har tills de tjänat ut**
- **Använd kärnkraften och ersätt de nuvarande reaktorerna med som mest 10 nya reaktorer**
- **Använd kärnkraften & bygg fler reaktorer än nuvarande 10 i framtiden**

Resultaten från Analysgruppen är påvisar relativt små skillnader sedan 2009

Analysgruppen: Allmänheten om kärnkraften

Vilken är din personliga åsikt om den framtida användningen av kärnkraft som energikälla i Sverige? Ska vi...

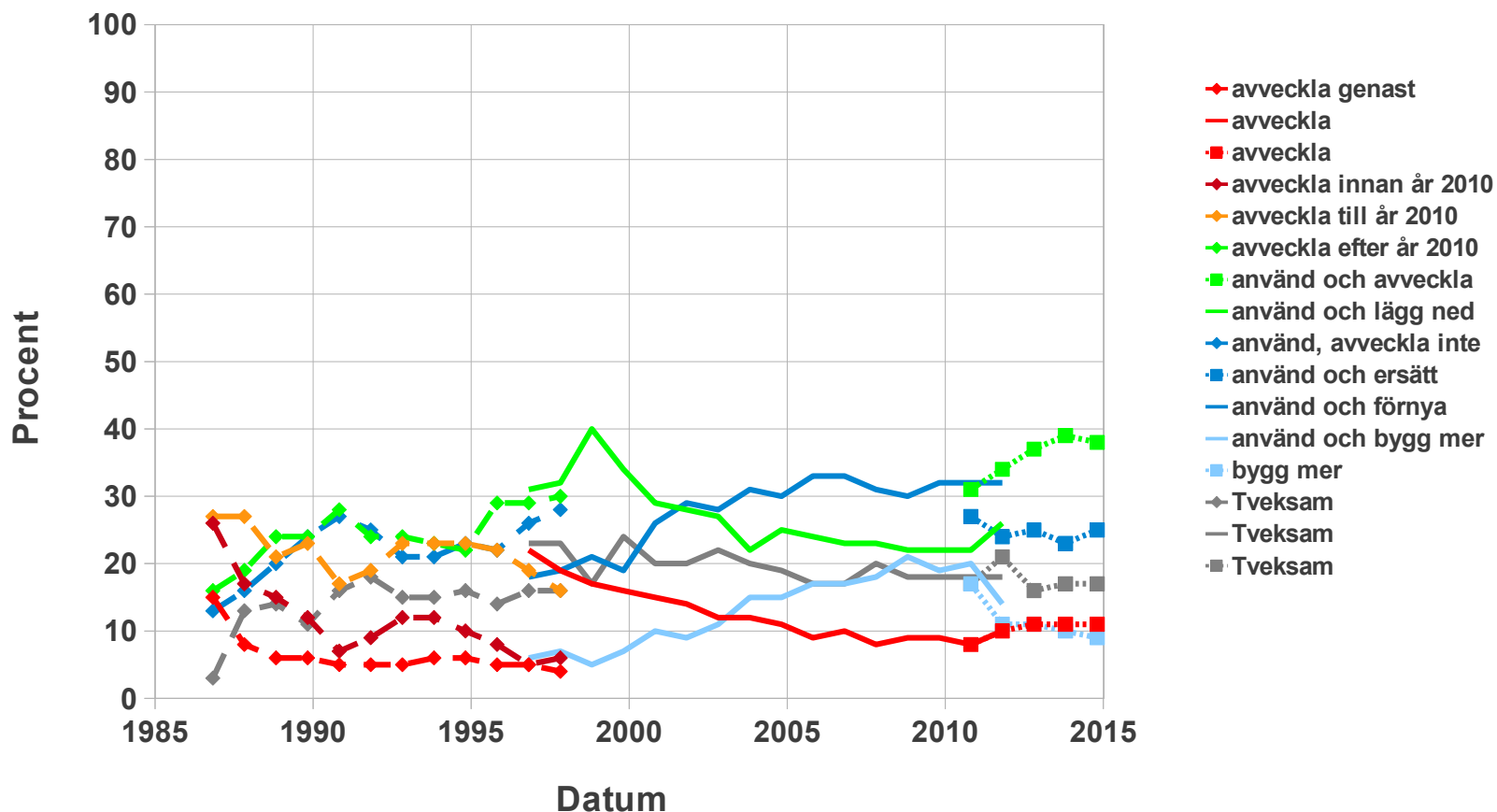

En liten minskning av de som vill fortsätta använda reaktorerna livstiden ut
En liten minskning av de som vill använda reaktorerna livstiden ut
En liten ökning av de som vill ha förtida avveckling
En ökning av osäkra

SOM påvisar färre som vill använda och ersätta, fler som vill använda dagens reaktorer livstiden ut. Väldigt liten ökning i andelen som vill snabbavveckla.

SOM: Åsikt om kärnkraft - alla svarsalternativ

Vilken är din åsikt om kärnkraftens långsiktiga användning som energikälla i Sverige?

En ändring av svarsformuleringarna 2010-2011 ger ett hopp på vissa alternativ

Sammanslagning av svarsalternativ – Positiv/negativ

Slå samman alternativ som förespråkar någon slags avveckling

Slå samman alternativ som förespråkar fortsatt användning av kärnkraft

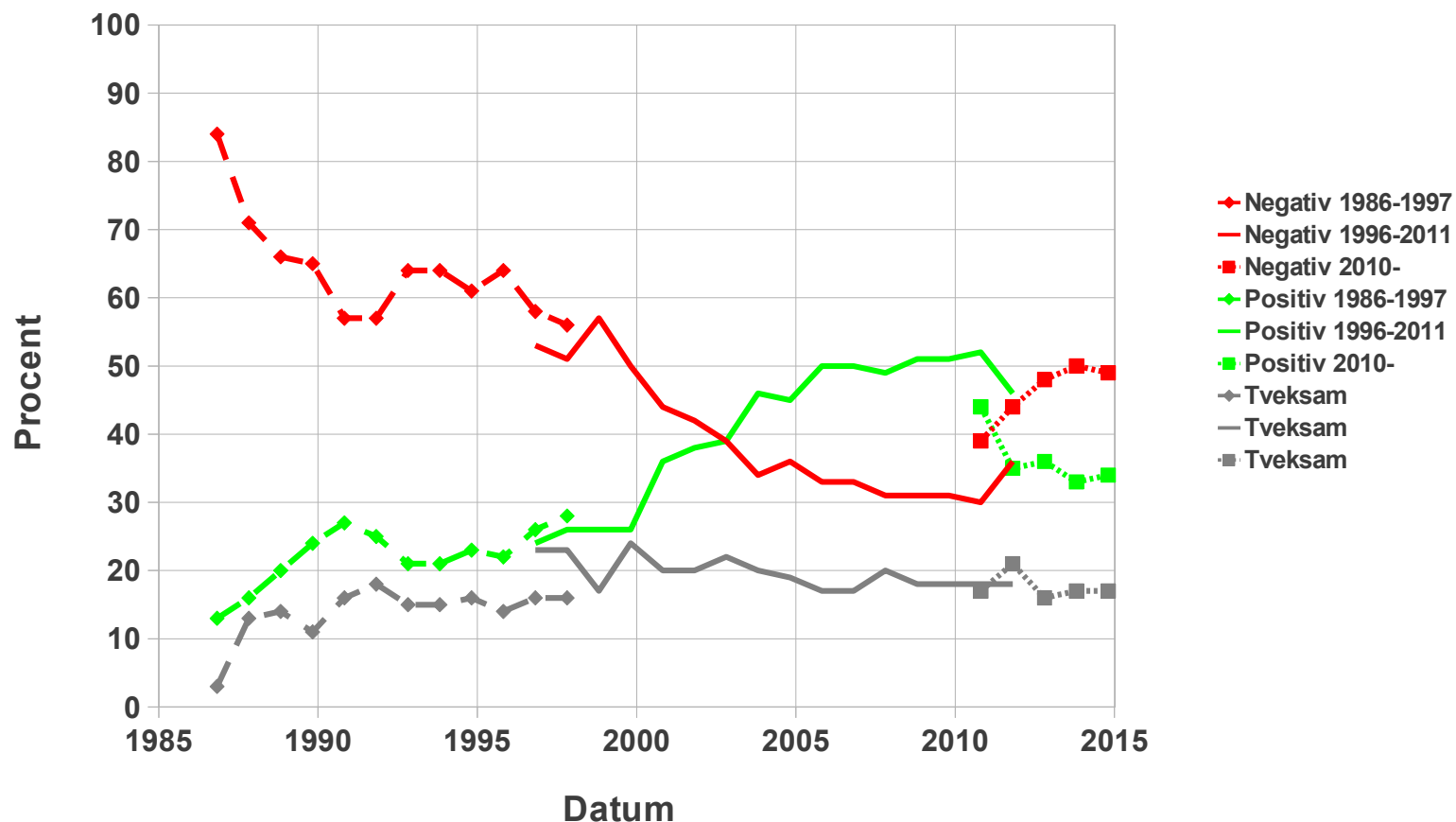
- **Negativ till kärnkraft = avveckla i förtid + använd livstiden ut**
- **Positiv till kärnkraft = ersätt gamla reaktorer + bygg mer**

Detta är den sammanslagning som SOM redovisar när de går ut med sina resultat

En ökning av andelen "negativa" efter Fukushima, men även ändringen av frågeställningen 2010 spelar stor roll

SOM: Åsikt om kärnkraft - Positivt eller negativt inställd

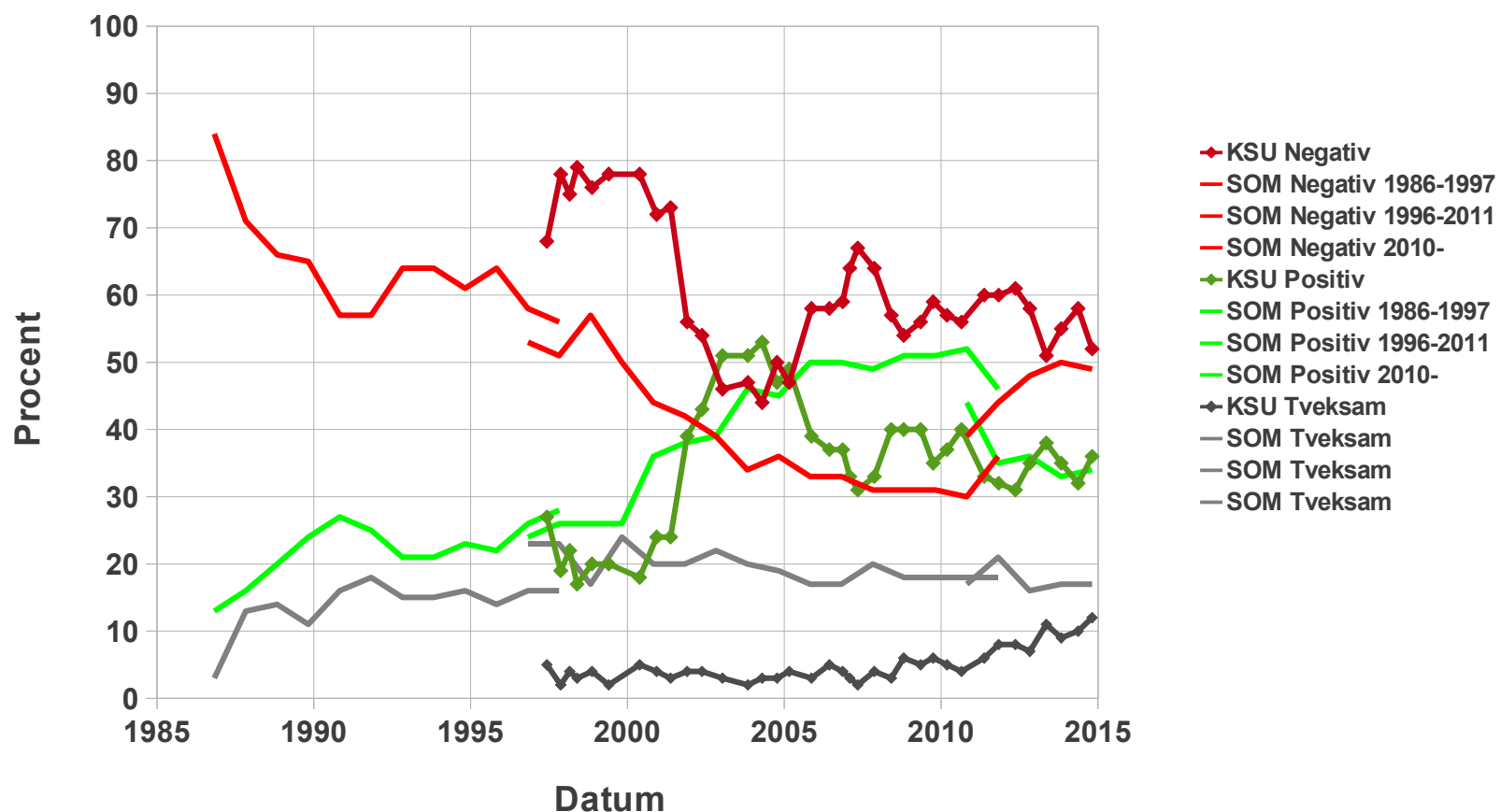
Vilken är din åsikt om kärnkraftens långsiktiga användning som energikälla i Sverige?

Analysgruppens resultat med liknande sammanslagning, med tre svarsalternativ märks ingen Fukushimaeffekt

Analysgruppen (KSU) vs SOM - Positiv eller negativ

Personlig åsikt om fortsatt användning eller nedläggning

Analysgruppen: Stigande antal osäkra efter Fukushima. Även påverkan vid övergång till webbintervju 2013.

Andelen "negativa" har nästan alltid varit över 50 procent.

Sammanslagning av svarsalternativ – Använd/avveckla

Slå samman alternativ som förespråkar avveckling snarast möjligt

Slå samman alternativ som accepterar kärnkraft idag (men inte nödvändigtvis i framtiden)

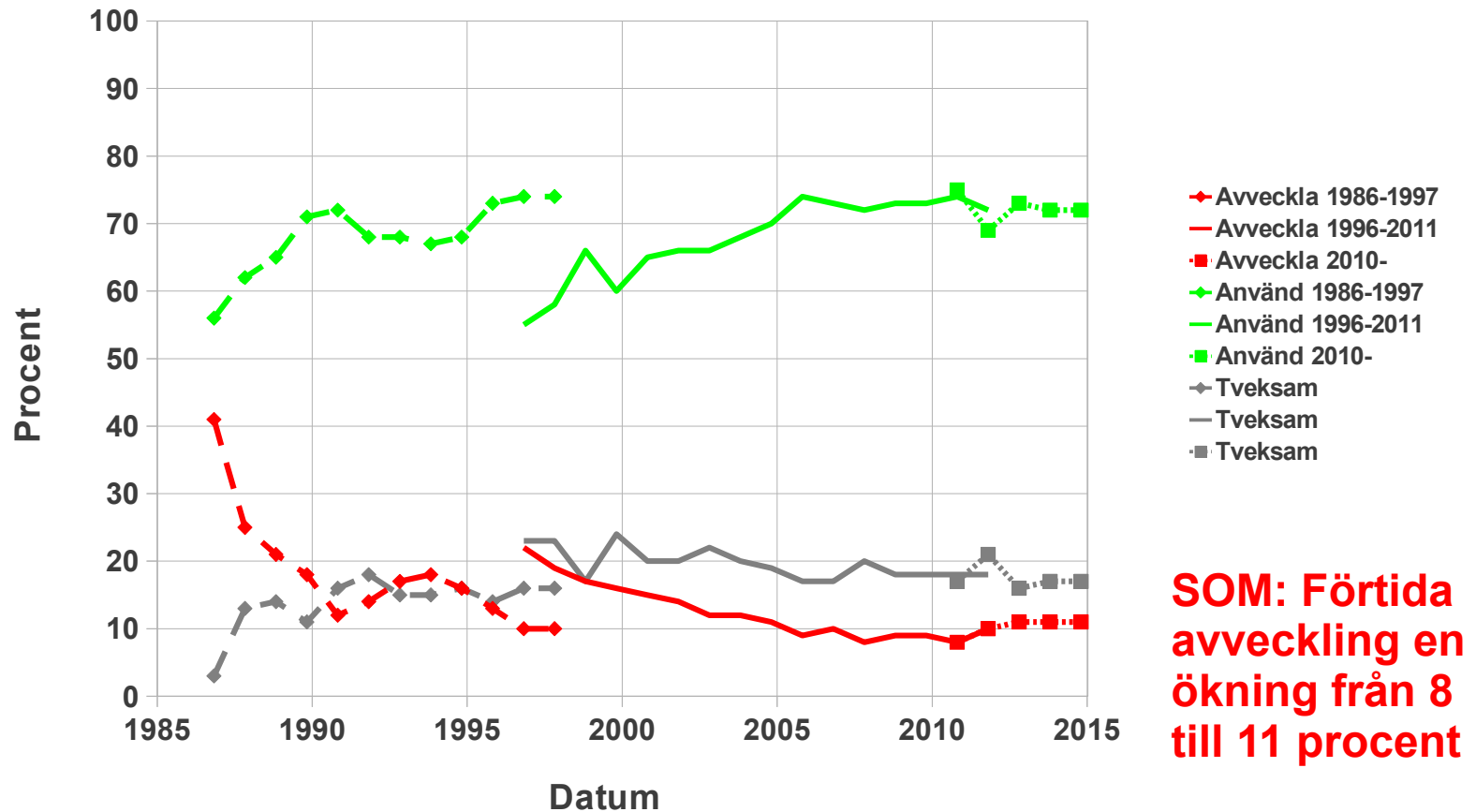
- **Avveckla = avveckla i förtid**
- **Använd = använd livstiden ut + ersätt + bygg mer**

Denna sammanslagning anger den andel som de facto accepterar att vi har kärnkraft idag och en tid framöver. SOM redovisar den inte.

Med denna sammanslagning finns ingen nämnvärd Fukushimaeffekt i SOM-undersökningen, drygt 70 procent accepterar att vi har kärnkraft idag

SOM: Åsikt om kärnkraft - Använda eller avveckla

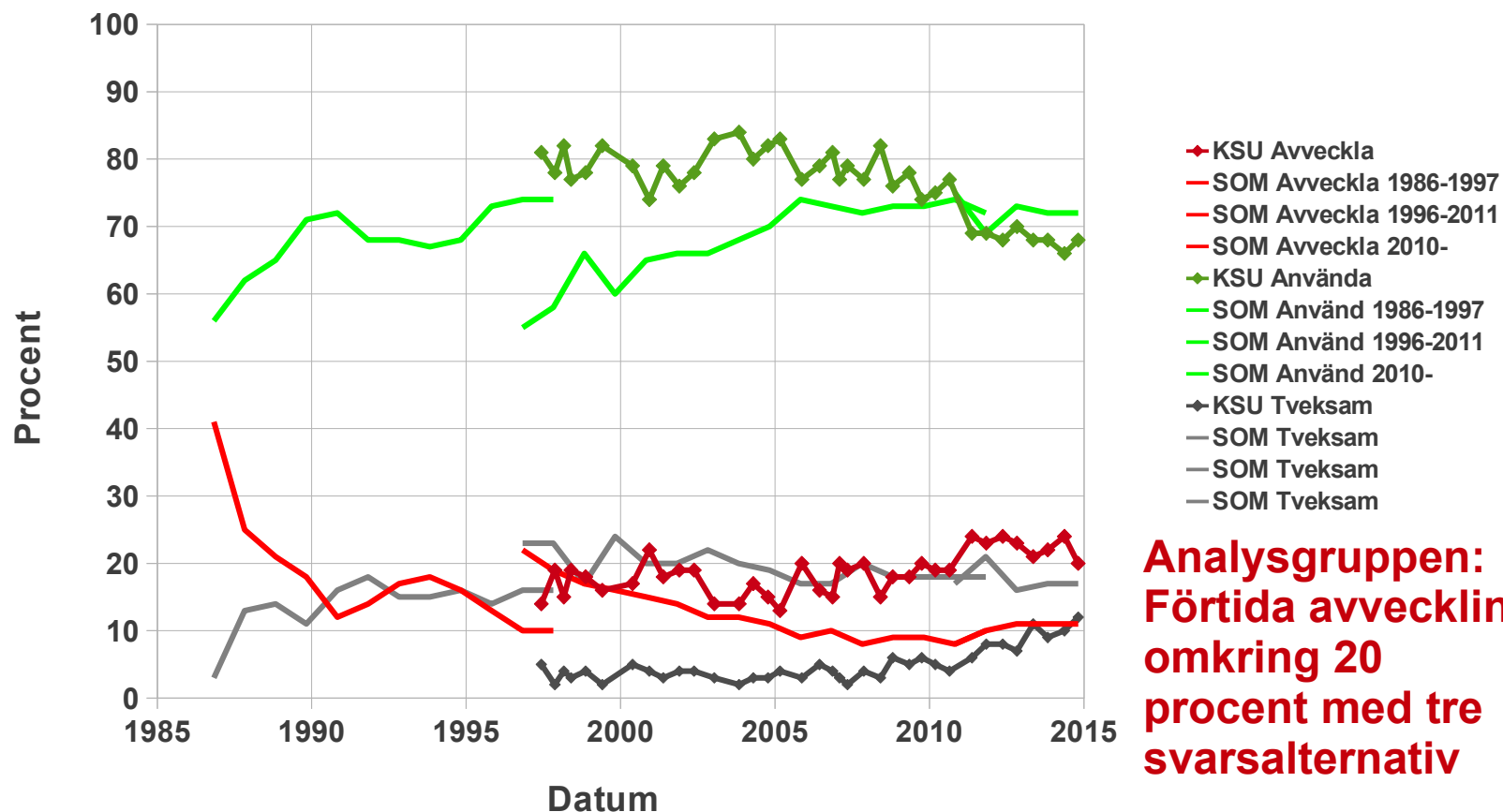
Vilken är din åsikt om kärnkraftens långsiktiga användning som energikälla i Sverige?

Analysgruppens resultat med tre svarsalternativ ger en Fukushimaeffekt, men även här är acceptansen hög

Analysgruppen (KSU) vs SOM - Använda eller avveckla

Personlig åsikt om fortsatt användning (acceptans) eller nedläggning snarast möjligt

**Analysgruppen:
Förtida avveckling
omkring 20
procent med tre
svarsalternativ**

Sammanfattning

SOM-institutets sätt att redovisa resultaten från sina undersökningar ger en viss bild av opinionsläget. Det är dock inte den enda bilden, och att enbart rapportera den ger ett ensidigt intryck av att det svenska folket är mer emot kärnkraft än vad som faktiskt är fallet.

En del av de SOM betecknar som kärnkraftmotståndare accepterar att vi idag har kärnkraft och kommer ha det ett antal år framöver. Man älskar inte kärnkraften men accepterar den tills bättre alternativ finns på plats. Notervärt är att många i denna grupp är samma människor som såg fram emot en avveckling till år 2010.

De som förordar en förtida avveckling av kärnkraften har sedan 1988 aldrig varit fler än 25 procent i någon av undersökningarna.

Resultaten påverkas av frågornas utformning.

Trots detta: Med det alternativa sättet att slå samman svarsalternativ visar det sig att opinionen varit förvånansvärt konstant de senaste tjugofem åren.